

FOMENT DE LA RECOLLIDA SELECTIVA I PREVENCIÓ DE RESIDUS EN EDIFICIS PÚBLICS. EXEMPLE D'IMPLEMENTACIÓ

Millora de la recollida selectiva i la prevenció de residus en els edificis del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació, i Agenda Rural (Catalunya)

Descripció

Durant l'any 2022, el Departament de Foment de la Recollida Selectiva de l'Agència de Residus de Catalunya va avaluar l'estat de la recollida selectiva d'alguns edificis que depenen de la Generalitat, entre ells, l'edifici de Serveis Centrals i Conselleria del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural situat a la Gran Via de les Corts Catalanes, 612-614 de Barcelona. L'objectiu d'aquesta iniciativa va ser detectar les principals mancances i realitzar propostes de millora per tal de d'incrementar la recollida selectiva així com la prevenció dels residus generats. El procediment va constar de quatre etapes.

Fase 1: Anàlisi

A partir de la informació obtinguda de la visita a l'edifici, es va realitzar una diagnosi del punt de partida envers les mesures de prevenció i recollida selectiva establertes, amb les principals premisses de minimitzar la generació de residus, obligar la correcta separació de les fraccions generades, unificar punts de recollida i ampliar l'oferta d'elements de contenització. L'anàlisi va dividir-se en els següents apartats:

- **Dades de l'edifici:** es van recollir dades generals, és a dir, el nom de l'organisme objecte de la diagnosi, l'adreça, les tasques que s'hi desenvolupen, el departament/persona responsable de la gestió de residus, la persona de contacte i el seu càrrec, el telèfon de contacte i el correu electrònic. A més, es van recopilar dades específiques de l'edifici, com l'adreça de les principals entrades, el nombre de plantes, la superfície per planta, el nombre total de treballadors i l'ocupació mitjana de treballadors per planta.
- **Distribució dels punts de recollida:** confecció d'un plànol amb la distribució de tots els elements de contenització, seguit de l'elaboració d'una taula, per cada element ubicat,

segons la seva tipologia i el seu volum, senyalització de la fracció, ús de bossa i del color identificatiu de la fracció, així com la valoració d'una correcta separació de residus en cada element. Els resultats es presenten mitjançant una divisió de l'espai que incloïa la zona d'oficines, lavabos, office, cafeteria, cuina, planta baixa, arxiu i registre, i l'espai de residus al pàrquing de la planta baixa. A mode d'exemple, a continuació s'inclou un extracte de l'anàlisi de la Planta 1:

Ubicació	Fracció	Quantitat	Element contenització	Volum (L)	Bossa color fracció	Rètol fracció	Correcta separació
1	Resta	2	Paperera metàl·lica	25	Sí	No	Sí
	Paper-cartró	1	Paperera cartró	75	Sí	Sí	Sí
2	Envasos lleugers	1	Paperera cartró	75	Sí	Sí	No, got i classificadors
	Resta	2	Paperera plàstic	20	Sí	No	No, orgànica i plàstics
3	Paper-cartró	1	Paperera cartró	75	Sí	Sí	Sí
	Resta	2	Paperera plàstic	20	Sí	No	No, plàstics i got
4	Tòner	1	Paperera cartró	75	No bossa	Sí	Buida
5	Paper-cartró	2	Paperera cartró	75	Sí	Sí	Sí
	Resta	1	Paperera plàstic	20	Sí	No	No, paper d'alumini
6	Paper-cartró	2	Paperera plàstic	60	No	No	Sí
	Tèxtil sanitari	2	Paperera específica	-	-	-	-

Taula 1. Característiques de les ubicacions dels elements de contenització de la planta 1. Font: Generalitat de Catalunya, 2023

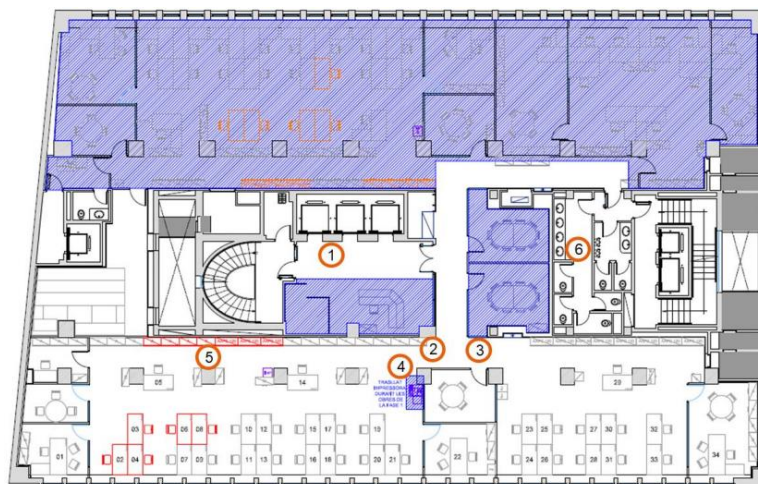

Figura 1. Ubicacions dels elements de contenització de la planta 1. Font: Generalitat de Catalunya, 2023.

- **Mesures de prevenció detectades:** es van recollir les mesures de prevenció ja implementades a l'edifici. Aquestes són:
 - L'ús de gerres de vidre a les sales de reunions.
 - La presència de fonts que fomenta l'ús de recipients reutilitzables.
 - Ús de paper de vàter i de cuina d'origen reciclat.
 - Manca de taules assignades a l'espai d'oficina, que fomenta l'ús compartit de materials.
- **Generació i gestió de residus:** informació relativa als residus generats dins l'edifici i la seva gestió, és a dir, dades sobre el servei de buidatge dels elements de contenització instal·lats a l'edifici, com ara el personal encarregat d'aquesta tasca, el tipus de contracte, la seva vigència, i el procediment a seguir per realitzar la tasca. A més, es va incloure informació relativa al destí inicial de les fraccions recollides selectivament, és a dir, de la fracció orgànica, envasos lleugers, paper i cartró, vidre, resta i altres.

En aquest context, es va concloure que la generació setmanal d'envasos lleugers i de paper i cartró era de 1,34 kg i 180 kg, respectivament. Per la seva part, les fraccions resta, orgànica i vidre eren dipositades en contenidors de la via pública, mentre que les d'envasos lleugers, paper i cartró i altres eren gestionades a través d'un gestor privat.

- **Conclusions:** recull d'un seguit de mancances i aspectes de millora, segregat en funció de la zona d'aplicació (oficines, lavabos, office, etc.), àmbit (separació de residus, elements de contenització, cartells informatius, etc.), i mancances detectades. Entre aquestes s'inclouen:
 - La presència única de papereres de fracció resta que desincentiva la recollida selectiva a les zones d'oficina i planta baixa, arxiu i registre.
 - La manca d'elements de contenització o de separació de les fraccions a les zones de lavabos, office i cuina.
 - Ús i venda de productes d'un sol ús, com gots i càpsules de cafè, ampolles d'aigua, o estovalles personals de paper.
 - Falta d'endreça de l'espai de residus al pàrquing de la planta baixa.

- **Propostes de millora:** recull de propostes de millora per aportar solucions a les necessitats específiques dels edificis estudiats. En aquest context, aquestes es van classificar segons dos tipus, les de millora transversal (AT) i les de millora específica (AE). Així mateix, es van diferenciar les propostes de millora segons l'àmbit d'actuació, és a dir, el de recollida selectiva (RS) o el de prevenció de residus (P). Finalment, també es va especificar el termini d'aplicació (curt o llarg termini).

Resultats

Una vegada realitzada la diagnosi i analitzades les mancances detectades, les propostes de millora que es van posar en marxa van ser l'adquisició de diferents elements de contenització per a diferents fraccions, detallats a continuació.

Fracció	Element contenització	Volum (L)	Necessitat de contenidors
Paper-cartró	Paperera cartró	75	58
	Cubell de plàstic	20-40	8
	Cubell de plàstic	40	1
Envasos lleugers	Paperera cartró	75	34
	Cubell de plàstic	20-40	8
	Cubell de plàstic	40	1
Tònners	Paperera cartró	75	8
	Bujol	120	1
Resta	Paperera plàstic	25	34
	Cubell plàstic	25-40	8
	Cubell plàstic	40	1
Tèxtil sanitari	Paperera específica	-	16
Orgànica	Cubell plàstic	25-40	8
	Cubell plàstic	40	1
Vidre	Cubell plàstic	40	1
Piles	Paperera específica	-	1

Taula 2. Elements de contenització adquirits segons fraccions. Font: Generalitat de Catalunya, 2023.

Durant l'etapa d'implementació es van executar les propostes de millora detectades, entre les quals es troben:

- L'eliminació de papereres individuals situades a sota de les taules dels treballadors. No obstant això, a algunes illes concretes es va incorporar un contenidor per a la fracció resta.
- La creació de punts de recollida selectiva de les fraccions mancants en oficines, office, al costat de les fotocopiadores, cuina, planta baixa i lavabos.
- La redistribució de punts de recollida per facilitar la segregació en origen.
- L'eliminació d'estris d'un sol ús.
- La creació d'un espai de reutilització del mobiliari d'oficina i aparells elèctrics.

Per assegurar que el personal s'assabentés dels canvis implementats, es va dur a terme una distribució de cartellera amb la funció de senyalitzar la localització de contenidors i papereres, i els residus que s'hi recull en cada una. A més, es van repartir guies de bones pràctiques entre els treballadors de l'edifici amb consells i explicacions sobre la importància d'una correcta separació dels residus.

En relació a les incidències sorgides, durant el procés d'anàlisi del punt de partida i implantació de millores van haver-hi obres en l'edifici, de manera que es van visitar únicament les plantes 1a i 7a. No obstant això, la uniformitat entre plantes va permetre l'extrapolació de la informació obtinguda.

La implementació d'aquesta iniciativa ha permès incrementar la quantitat de residus recollits de les fraccions orgànica i vidre, atès que abans pràcticament no hi havia punts de recollida establerts per aquestes fraccions. Per altra banda, si bé no es disposen de dades concretes de la fracció resta recollida, l'increment de punts de recollida per a totes les fraccions es reflexa en una disminució de la quantitat de fracció resta.

Més informació

Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

Persona de contacte: Eva Delgado Puig

Contacte: eva.delgado@gencat.cat

